

A. N.

DISSERTATIO GRADUALIS

De

**ASTROLOGIA
JUDICIARIA,**

Quam,

Consent. Ampl. Fac. Phil. in Reg. Acad. Aboëns.

Sub PRÆSIDIO

**MAG. NICOLAI
HASSELBOM,**

Mathem. Profess. Reg. & Ord.

Publicæ disquisitioni subjecit

JACOBUS NILKAN,

NTLANDUS,

Die XVII. Maji Anno MDCCXLV.

Horis ante meridiem solitis.

ABOÆ, Excud. JOH. KIÆMPE, Reg. Ac. Typ.

A. G.

DISSERTATIO GRADUATA

DE

ASTROLOGIA JUDICIARIA

Quam

Consensu Acad. Phil. & Nat. Sci.

Sub Praesidio

MAG. NICO LAI
HASSELBOM

Mathematici Prof. Reg. & Ord.

Publici Aposcriptionis Inst.

JACOBI WILKIN

WILKIN

DE XVII MAI ANNO MDCCLXV

Hortus

ABOE, Excus. JOH. KLEMP, R. G. T. P.



§. I.

Quanta laude & utilitate scientia astrorum, principiis Physico Geometricis innixa, quæ uno nomine Astronomia dici solet, se omnibus, veris rerum æstimatoribus commendet, nemo facile ignoraverit. Hæc enim non jucundissima solum rerum, quibus universum constituitur, contemplatione affundit animum, sed & ad immensa supremi Creatoris attributa condigne celebranda mentem præjudicii vacuum plana deducit via. Disciplinis quoque Geographiæ & Chronologiæ maximo est adjumento Astronomia, cujus ope telluris figuram, magnitudinem, locorum situm & distantias investigamus, certamque anni mensuram, & res gestas secundum temporum seriem dispositas signamus. Eximia denique, quæ cepit incrementa, huic scientiæ debet navigatio, cujus beneficio per vastum oceanum, ubi non ad alia, quam quæ ex astris desumuntur, indicia navis dirigitur, interque non devium tenentes ultimas terrarum oras invisunt naves mercatoriæ & bellicæ.

Quemadmodum ergo ab omni fere antiquitate non defuerunt, qui Astronomiæ, ob insignem ejus utilitatem, laudandam adhibuerunt operam; Ita etiam reperti sunt, qui turpiter astrorum consideratione abusi,

A

super.

superstitiosum illis in hæc terrestria attribuerunt influxum. Enata hinc est distinctio inter Astronomiam & Astrologiam, quarum illa genuinam astrorum scientiam comprehendit, hæc hypothesein involvit, qua astris in hæc sublunaria superstitiosus, & vanus, nec facile demonstrandus, assignatur influxus; Hujus vanitatem, in præsentem, quantum licet, breviter enarrare atque exponere constituimus. Tuum vero est C. L. ea, qua soles humanitate, innoxios æqui bonique consulere conatus, & quæ desunt tua supplere eruditione.

§. II.

Quamvis Astrologiæ nomen apud veteres bonam habeat significationem, denotetque scientiam, qua astris per causas & rationes cognoscimus, seu partem Astronomiæ Physiæ; vel etiam Astronomiam integram; ob maculam tamen, quam nobilissimæ disciplinæ intulit hæc artium vanissima, distinctionis gratia, Astrologiæ appellatione designare placuit hypothesein, qua ex diversa astrorum positione, indeque deducto in sublunaria influxu, varii eorum eventus, variaque fata prædicuntur. Atque hac consideratione distingvimus Astrologiam in *Genethliacam* & *Naturalem*. Illa ex astris futuras hominum, urbium regnorumque actiones & fata harolari studet: Hæc trium naturæ regnorum incrementa & decrementa stellis subijcit. Utramque uno nomine nonnulli *judiciariam* vocant, quidam vero *Genethliacam*, quidam *Naturalem*, *judiciariam* appellare malunt; nos, cuiusvis quidem suo abundare sensu relinquimus, existimamus tamen, quatenus tam in *Genethliaca* quam *Naturali*, ex quibusdam positis regulis *judicia* de eventu formantur, utramque haud incommode *judiciariam* dici posse.

§. III.

S. III.

Chaldæi, qui teste Cicerone. L. I. de divin. C. I. propter planitiem magnitudinemque Regionum, quas incolabant, cælum ex omni parte patens atque apertum habuerunt, in quo trajectiones motusque astrorum facile observari poterant, astrorum contemplationi deditissimi fuerunt. Hos primos astrologiæ inventores fuisse monet cum aliis Thomas Stanley in Hist. Phil. orient. Lib. I. C. 7. quanvis haud d. sint, qui vanam istam laudem Aegyptiis adjudicent. Putabant Chaldæi eam esse inter cœlestia & terrestria sympathiam, ut ex illorum influxibus hæc temper agantur, & hinc omnes nostras actiones, vitamque ipsam ex astris eorumque cursu pendere. Præcipue vero, ut dicit Di-
od. Siculus L. II. exstimabant Chaldæi septem stellas (planetas) habere rationem causarum agentium in unumquodque eorum, quæ in vita accidunt, easque ergo esse causas boni & mali, prout hora natali dispositæ erant, atque ex earum contemplatione futura hominibus posse prædici. A Chaldæis deinde ad alias gentes propagata est Astrologia; & hinc sine dubio Plato cum aliis Græcorum, solem, lunam & sidera reliqua deorum in consilio reposuit. Origenes, astra non efficere quæ sunt inter homines, sed portendere, cælumque divini voluminis instar esse censuit, cujus litteras & scripturam qui calleant, eos futuros in illis eventus legere & præsentire posse. Quidam etiam in hac superstitione eousque sunt progressi ut religionum ortum & interitum astris adscriberent. Sic seculo XII. quidam sub Ovidii nomine, ortum Judaicæ religionis, Jovis & Saturni conjunctioni attribuit, religionem

4
Chaldaeo - Persicam ex conjunctione Jovis cum Marte, Romanam ex conjunctione Jovis cum Venere, Christianam ex conjunctione Jovis cum Mercurio dependere turpiter statuit. Qui ulteriorem notitiam veterum praesertim Astrologorum desiderat adeat Wossium in *de scient. Mathemat.* aliosque, inter orbis Christiani eruditos, acerrimi vanissimae hujus artis propugnatores fuerunt Cardanus & Origanus, ultimum vero impetum in secta sua propaganda adhibuit Joh. Bpt. Morinus Sagacissimus alioqui Astronomus; qui tamen, circa medium adhuc seculi superioris, eo protervia accessit, ut *Religionum* etiam mutationes astris adscriberet.

§. IV.

TOtam vero hanc Astrologiam, quae Genethliaca dicitur, de qua primum agere constituimus, vanam & imaginariam imo & impiam esse contendimus. Non negamus astra multarum actionum occasionem homini saepe dare; sic aestivo tempore, sole splendente foenum & segetem colligit agricola; animi recreandi gratia exspatiantur homines; Sic varia caeli phaenomena occasionem praebent Astronomis observationum diligenter invigilandarum, & quae sunt reliqua. Hinc tamen non sequitur astris vim inesse physico influxu praedeterminandi hominum actiones liberas, quum quivis intelligat plane diversa esse, occasionem actioni liberae praebere, & eam extrinseco influxu ita determinare, ut non possit non physica sequi necessitate: prius salvam relinquit libertatem, posterus physicae necessitati actiones humanas subiecit, causam, quae voluntatem moveat, animae externam constituendo. Quod quam falsum sit, Di-

Divinaque sapientia, bonitati & Justitiæ inglorium, nemo non intelligit, qui perpendit, admissa hac hypothefi, omnia divina & humana cæco regi fato, DEUMque, quatenus ejusmodi astra, talesque eorum positiones condidit & constituit, causam simul esse debere, non omnium modo bonarum, sed & malarum hominis actonum; quo asserto non stulte minus quam impie causa mali in optimum derivaretur DEUM, omnis mali gravissimum osorem.

§ V.

Fleulneum etiam est, cui Astrologi innituntur, fundamentum, quod nullis plane stabilitur rationibus, sed ficta tantum imaginatione, ac falsis veterum traditionibus, quibus ceu oraculis divinis omnem adcribunt fidem. Fingunt Saturnum melancholicis, Mercurium ingeniosis dominari, iracundiam a Marte, hilaritatem a Jove animis infundi & quascunque alias hominum propensiones, a variis planetarum & stellarum influibus dependere. Sed quid magis ridiculum dici unquam poterit? Docet multiplex experientia plurimos hominum sub eodem astrorum positu nasci, horum tamen omnium non easdem esse animi propensiones, nec eadem fata; consentirent vero ex asse, si Astrologia sua constaret certitudo; tota ergo hæc ars falsa & imaginaria est.

§ VI.

Falsæ prædictiones, quibus contrarius eventus omnem ademit fidem, vanitatem hujus Astrologiæ haud obscure ostendunt. Huc spectat Michaëlis Nostradami judicium (cujus meminit J. Christ. Sturmius in Exerc. Acad. p. 660.) propria ejus manu exaratum, supra the-

thema natalitium Viri Nobilis Antonii Suffredii, quod cum eventu comparatum, ita pulere consonabat: *Erit (ita prædixerat Nostradamus) barba promissa & semicrisps; at ille semper usus fuit rasa. In media ætate dentes rubigine affelli; At donec vixit & ad obitum usque obtinuit candidissimos. In senectâ ita curvatus &c. At in extrema etiam ætate fuit erectissima statura; In XIX anno, vel circiter, extranea successione diver, at præter paternam consecutus nullam fuit: a fratribus insidias patietur, & rursus, anno XXXVII, a fratribus uterinis vulnerabitur; at neque fratres ullos habuit, neque pater illius plures quam unam duxit uxores: uxorem extra patriam ducet: at ex propria patria solonensem scil. duxit: a præceptoribus Theologica doctrina obruetur, in Naturalibus, Geometricis & arithmeticis disciplinis nec non occultâ philosophia per magiam versabitur. At ille in his omnibus nullam specialem operam posuit, sed in excolenda jurisprudentia totus fuit. Non pertransibit LXXV. ætatis annum; at ille ne pertransiit quidem LIV, de quo Nostradamus nihil. Ex hac & innumeris aliis ejusmodi historiis satis patere arbitramur Astrologos, ubi vera prædicunt, vel nudo casu, vel longe aliis, quam astrorum influxu, circumstantiis artibusque id præstare.*

§. VI.

Est præterea Astrologia, quæ Genethliacæ fert nomen, superstitionis plena. Est enim superstitio opinio quæ verbis quidem DEUM existere conceditur, rebus tamen creatis & humanis divini quid tribuitur. Notum vero DEO cordium scrutatori, vi omniscientiæ Ei propriæ, unice competere scientiam futurarum animi
huc

humani inclinationum, indeq; pendentis felicitatis vel infelicitatis. Astrologi ergo, astris hanc affingentes scientiam, non possunt non superstitionis incurrere notam. DEUS igitur Astrologiam, omneque divinandi genus severe interdixit. Lev. XIX. 31. XX. 27. Deut. XLIX. 10. 14. Jes. VIII. 19. XIX. 3. Jer. X. 2.

VIII.

Licet adeo evidens sit Astrologiæ vanitas, non dubitant tamen ejus amatores varia ad fidem faciendam proferre argumenta. existimant namque diuturnas Chaldaeorum observationes, quibus annotatum fuerit, quo habitu, quaque positura stellarum aliquis nasceretur, tum deinceps ab ineunte ætate ad mortem usque quibus quis frueretur fati, exhibere canones, quibus deinde ex astrorum adpectu, cujusvis hominis nati sub eodem cœli habitu, prædicere possint fata. Verum quamvis concedamus ut verum, quod dicitur de studio Chaldaeorum in scribendis vitæ suæ Ephemeridibus, & cum certo cœli habitu conferendis, inde tamen non sequitur ulla posse formari regulas generales de astrorum efficacia, quum haud raro hi iidem Chaldaei, ut testimonio ciceronis Libr. II. de divinatio: constat, & quantum innotescere potuit, in suis prædictionibus sint decepti. His accedit incompletas esse eorum observationes, quum omnium hominum, qui eodem ubivis terrarum nati sunt tempore, fata, cum Astrorum collata habitu, non comprehendant. Nemo ergo nisi Regularum Logicarum ignarus, adferet ex illis observationibus generales formari posse regulas, quum

ex particulari universalem non inferre liceat conclusionem. Tandem si ex cœli habitu, cum vita humana collato influxus astrorum colligereetur, hæc generalis, sed falsa propositio fundamenti loco præstueretur: *Quæcumque sunt simul, eorum unum est causa alterius.* Sed quis ignorat multa simul esse & accidere, quorum tamen unum ex altero non dependet. Sic quis non risu exciperet ita argumentantem: vere hirundines ex hibernis redeunt, & dum hoc fit, gemmas arbores protrudunt; Ergo hirundines sunt causæ gemmarum in arboribus? Nihil itaque valet, quam urgent Astrologi, experientia, ad vanitatem eorum defendendam.

§. IX.

Perspecta breviter Astrologiæ Genethliacæ absurditate succedit altera astrologiæ Judiciariæ, species quam *Naturalem* vocavimus (§. 1.) & quæ astris vegetabilium imprimis & animalium incrementa & decrementa, adscribit. Hanc, qui defendere student a sole ordiuntur, in confesso esse contententes majori vel minori ejus ad Zenit cujusvis loci accessu & recessu ab eodem, oriri tempestatum varietatem, dura emolliri & eliquari, plantas erumpere, animantes ad congressus incitari, aut disponi, tempore suis foetibus alendis maxime idoneo. Hæc aliaque ejusmodi solis lumini & calori multum debere, res ipsa loquitur; quod eadem vero in diversis terræ regionibus ac locis, uno eodemque tempore multum varient ob causam, nullatenus in cœlo & sole, sed in terra quærendam, non minus est exploratum. Non ergo negamus solis in sublunaria influxum, quem magnum & satis sensibilem esse ultro con-

concedimus. Neque tamen hinc sequitur stellas fixas, Planetas, & Lunam aliquo nobis perceptibili influxu valere ad tam insignes effectus in regnis naturæ ut volunt Astrologi, producendos, causasque existere præsertim fertilitatis & infertilitatis terrarum.

§ X.

DE Astrologia ergo Naturali disquisitionis stellarum fixarum, planetarum & Lunæ consideratio præcipue in examen venire debet. Quod ut eo distinctius instituitur paucis indicabimus, quæ occasione inducti homines, dictis sideribus tantos tribuerint effectus. Constat veteres varias anni tempestates & tempestatum partes per ortum & occasum siderum designasse. Nam Hippocrati Libr. II. Epidem. dicit æstatem fuisse siccam, sine pluviis, usque ad occasum Plejadum, intelligit autem occasum cosmicum Plejadum, quæ autumnò sole oriente cum scorpione occidunt. Sic etiam Virgilius Libr. I. Georg. indicat occasum Canis, cum sol versatur sub finem signi Tauri, his versibus :

*Candidus auratis aperit cum cornibus annum,
Taurus & adverso cedens Canis occidit astro.*

Ex his aliisque testimoniis liquet veteres Astronomiæ gnaros ex sideribus desumisse tempestatum signa, quibus inspectis, ex defectu debiti Calendarii admonerentur homines, quæ anni esset tempestas, & quid quælibet agendum. Factum hinc est ut homines initio, tantum per modum signi, tribuerent intensissimum æstatis fervorem Caniculæ, pluvias Plejadibus, nimbos Ori-
oni, unde dictus nimbusus Orion, &c. Deinde vero, quod signum esse voluerunt veteres, pro causa habuerunt posteri existimantes alia sidera humida esse, eo-

B. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

rumque ortum pluviam re ipsa adferre, alia sicceas tempestates effigere, alia certa plantarum genera fovere, alia vero in certa animalia imperium habere. Videntes autem, experientia duce, non quotannis esse eandem aëris constitutionem cum iisdem conjunctam signis, quæ ex stellis fixis desumere; & simul observantes Planetarum positiones quotannis immutari, majorem vim & efficaciam Planetarum ortui & varix positioni attribuere cœperunt. Speciatim autem *Saturnum* credidere natura destructivum atque sic valde frigefacere, ægrotudines inferre præsertim melancholicis, humorum defluxus, & alia plura *Martem* sterilitatem exurendo inducere, morbos generare calidos & siccos, mortes repentinas &c. *Jovem* contra cum agnata *Venere* producere fertilitatem & ubertatem, animantium salubritatem, &c. nisi a maleficis, ut ipsis vocantur, planetis, Saturno scilicet & Marte, aut aliunde impediti fuerint. *Mercurium*, maleficis junctum, grandines, fulgura, terræ motus, tabes, convulsiones, Epilepsias &c. cingere; cum bonis vero Planetis Jove & Venere, bona decernere. Has planetarum vires multum variari adferunt, ac intendi modo, modo debilitari, pro ut isti in hoc aut illo signo, sub hoc aut isto cum planetis aliis adpectu, in hoc aut illo positu cum stellis quoque fixis fuerint, quas omnes suis quoque non contemnendis pol- lere viribus dicunt. Conf. Joh. Ghrist. Sturmii Exercit. Acad. Exerc. 13.

§ XI.

Videmus igitur, si primam Astrologiæ spectemus originem, falso illam mihi principio; nam ex com- præsentia hujus vel illius stellæ, hujus vel illius Plane- tæ, quæ ortum vel positionem, cum hoc vel illo na- tu-

auræ phœnomeno, argumentantur ad causam; conueni-
titur ergo fallacia non causæ ut causæ: multa etenim
simul esse antra innuimus (§. 8.) quorum tamen u-
num non est causa alterius. Nihilo secius hoc utitur
principio Astrologus, ita colligens; quia tempore, quo
Sirius cum sole oritur & occidit intensissimus est calor,
ergo stella hæc est causa dicti caloris: quia tempore
quo Zona Orionis cum sole exoritur, aer plerumque
fit turbidus, ergo Orion in se est nimbus & causa
nimborum. Nemo itaque non intelligit, quum nec
meliori ratiocinio in reliquis utantur Astrologi, fru-
straneum esse omne, quod de influxu Astrorum præ-
dicant.

§. XII.

Sed magis adhuc corrui quorundam de hoc influxu
præjudicium, ubi experientia duce perpendimus
non idem esse aeris temperamentum quotannis, quam-
vis eadem sidera statim post solis occasum singulis an-
nis oriantur; nec eundem esse aeris statum, animalium-
que & vegetabilium conditionem, licet iidem sint pla-
netarum aspectus. An ergo ex iisdem causis, eodem
modo agentibus, prodeant contrarii effectus? Nemo
vel parum in physicis versatus hoc admittat, probe
sciens, quemadmodum similes effectus easdem habent
causas; sic causas similes & easdem, simili eodemque
modo agentes, eodem producere effectus. Sæpe ob-
servamus unam regionem immodico imbre vexari, al-
teram vero vicinam nimia premi siccitate, licet utro-
bique idem sit cœlorum positus.

§. XIII.

Sed dicunt Astrologi stellas & planetas non solos ve-
ge-

getationem & animalium valetudinem excitare, sed conjunctis aliis causis, quæ ubi contrariæ & fortiores sunt astrorum vincunt influxum. Dispicimus ergo an ullum sensibilem producant astra effectum. Licet stellæ fixæ ejusdem cum sole nostro sint naturæ, multæque earum, si non omnes, sole longe fortassis sint majores, ut ex variis colligunt Astronomi argumentis; Ea tamen est fixarum a tellure distantia, ut telescopia, etiam præstantissimo, quod vel ducentes augeat objectorum diametros, rite observata, atque sic capillitio sublato seu flammea in tenebris irradiatione, tanquam radiis spuris, veluti puncta tantum lucentia sine notabili aliqua diametro refulgeant. Vid. Keilii Introd. ad veram Astron. Qui supra vulgus sapere vult, non certe cum illo credit sufficere spatium aliquot milliarium pro determinanda fixarum a sole distantia. Flamstedius enim Astronomus Angliæ celeberrimus colligit distantiam stellæ polaris a terra esse 116023944 semidiametris terrestribus æqualem, vel distantiam terræ a sole esse ad distantiam stellæ polaris a sole ut 1. ad 6173 vid. Whistoni Præl. Astron. p. 39. & 81. Qui ergo ex physicis novit decrescere lumen & calorem in ratione duplicata reciproca distantiarum a luminoso corpore, non adferet stellis fixas aliquem sensibilem in tellurem nostram exercere caloris gradum, multo minus aliam, quam non possident, efficaciam inducere,

§. XIV.

Licet stellæ fixæ planetis longe sint a tellure remotiores, tanta tamen horum a terra est distantia, ut neque ex iis sensibilis caloris effectus in hæc sublimaria profuere possit. Constat lunam reliquis plane-

tis tam primariis quam secundariis telluri esse propriorem, illamque præ reliquis planetis majori lumine terram illustrare; illius tamen radios, per speculum causticum in angustum collectos spatium, notabilem nullum in Thermometro indicare caloris gradum experientia docuit. Vid. Acta Erud. Lips. p. anno 1687. multo ergo minus caloris excitabunt reliqui planetae. Nec minus, quum non proprio sed mutuatitio & reflexivo a sole lumine fulgeant, quod, ut constat, post reflexionem languidum & debile redditur.

§. XV.

Confutato sic breviter stellarum fixarum & Planetarum Astrologico in sublunaria influxu nonnulla etiam de cometis addere lubet, quibus multum efficaciae in hac terrena, praesertim autem in humanum genus, etiamnum tribuit superstitiosa hominum credulitas. Recentior Astronomorum industria detexit cometas nihil esse aliud, quam corpora mundi totalia, quae planetarum instar proprio destituuntur lumine & illustrantur mutuatitio a sole, quaeque motu regulari in orbitis valde eccentricis, & extra regionem planetarum longe protensis, circa solem feruntur; nostro autem conspectui dum sistuntur, in regione planetarum versantur. Ex hac planetarum & cometarum convenientia liquet non plus his quam illis in sublunaria assignari posse virtutis. Et quod fingit vulgus nunquam impune spectatum cometam, id falsum esse jam dudum variis ostendit exemplis Joh. Baptistae Ricciolus Almag. Novi Libr. VIII. lect. 1. Cap. V.

§. XVI.

Denagata stellis fixis, planetis & cometis vi influendi in regna naturae, quaeritur anne idem de
Luna

Luna nostra sic adferendum? Non modo vulgus, sed & quidam Physicorum magnam Lunæ attribuunt efficaciam. Dispicendum igitur an fundata sit hæc assertio. Ad quatuor capita in Sylva Sylv. Gent. IX. Revocat Illustris Baco de Verulamio influentias Lunæ: *Prævocationem caloris, augmentum humiditatis, excitationem motus in spiritibus, inductionem putrefactionis.* Hinc quoque derivare solent Lunæ Patroni ejusdem vires insignes & notabiles in producendis augmentandisque humoribus præsertim in animalibus & vegetantibus, nec non augenda medulla & carne in iisdem, præcipue vero in cancris, Ostreis &c. inveterata opinione & consuetudine credendi nihil denique vulgarius est, quam carbonariam habere fidem circumforaneis hortulanorum libellis, in quibus, excommuni sententia, veriti ne ex philosophorum foro excludantur, magis quam usu & certa experientia, frequenter inculcant, radices & semina diversa aliis atque aliis Lunæ phasibus terræ esse commitenda pro justo uberiorique obtinendo proventu.

§. XVII.

Breviter itaque, ut jubet instituti ratio, investigare studebimus, quænam, vi observationum a diligentissimis naturæ scrutatoribus habitatum, sit lunaris corporis ejusque virium ratio. Quod itaque attinet operationis momenta per caloris aut frigoris alicujus inductionem in corpora & spiritus animales, per se evanescit quidquid est hoc argumentandi principium, postquam inde a Vilettii & Thzironhausii temporibus, inventis speculis causticis, deprehensum fuit, nullam notabilem alterationem in thermometro inducere potuisse vel candidissimos Lunæ radios in arctissi-

num focum coactos. Humiditatem quod concernit tanta fide creditam, firmum est ex iteratis Societatum per Europam litterariorum aliorumque philosophorum observationibus & argumentis atmosphæra carere lunam, atque ex eadem consideratione, neque fluminibus, lacubus, plantis aut animalibus gaudere posse. Unde igitur humiditatem tantam, quæ omni destituitur ipsa, inducere poterit? Per se hinc constare putamus, putrefactionis invectionem, quam lunari efficaciam adscribunt influxus defensores, non veritati esse consentaneam. Communi enim notum est experientia, nullam sine calore & humiditate oriri putrefactionem, sed nec calorem nec humiditatem excitare valet luna, ergo nec putrefactionem ulli sublunari corpori inferre potest.

§. XVIII.

Experientiis lubrica valde fide nixis experientias fideles, immo usum ipsum quotidianum opponimus. Ecquis namque est, qui non deprehenderit, nec carnum incrementa in cancris, nec lationum serenturumque proventus dependere a luationibus? Ne quid dicam, quod conditiones hæc vulgariter pro observandis lunæ phasibus præscriptæ inhorti- & agricultura sint impossibiles. Adde etiam, quod accuratissimi Americanarum Insularum descriptores, ex longa observationum serie, omnia aliter ibi evenire memorent. Experimenta vero singularia, etsi summa instituantur industria, quam difficulter procedant ex sequentibus palam fiet: Formam, quæ fieri potuit, accuratissimam præscribit Illustris Verulamius in Sylva Sylv. p. 943 *Cape inquit, semina quadam aut radices [ut cepæ], ex illis alia plantentur immediate post lunam decrecentem; alia ejusdem*

eiusdem speciei immediate post novilunium, sed ut per omnia exactissime, quantum licet, convenient, quoad terram quoque opera detur. Commodissime id fit in ollis constituenais eo loco, quem nec pluvia nec sol penetrat, ne varietas cœli turbet experimentum. Observa deinde, quo tempore semina, luna decrescente, consista, ad quam altitudinem progerminent, & quomodo differant ab iis crescente luna consitis. Tres hic annotavit difficultates *Sturmius* in *Physica Hypoth.* Tom. II. p. 935. quæ experimentum hocce, maxima licet cautione instituendum irritum tamen reddere possunt. I:o occurrit diversitas seminis, licet ejusdem speciei, quum in uno major quam in altero esse possit ac soleat ad germinandum aptitudo. II:o quod quamvis olla & a pluvia & a sole sint remotæ, non est tamen facile eadem aëris conditio, idem caloris, humiditatis aëreæ, &c. gradus in plenilunio ac in novilunio, neque III:o eadem præcise conditio diebus intermediis. Si itaque tot difficultates premunt experimentum, cujus conditiones tanta cum circumspectione ab acutissimo propositæ sunt Philosopho, quid existimandum de vulgaribus, quæ cum seminibus ejusdem licet speciei, diversæ tamen bonitatis, sub dio, ubi soli & tempestatum varietati exposita sunt, in terris iidem diversæ indolis, in diversis climatibus, diverso tempore, diversa pariter cura instituuntur. Has igitur ob causas potius circumstantiæ cuidam sublunari tribuenda est varietas proventus.

§. XIX.

EX iis, quæ enumeravit *Verulamius* de influxu lunari superest vis excitandi motum in spiritibus, quam

qui defendunt, argumenti loco allegare solent epilepticos, capitis morbis & nervorum doloribus obnoxios, quos omnes, subcerta lune phasi vehementius affligi communi & diuturna experientia constare dicunt. Sed ne videamur falsem in alienam immittere messem Medicis hanc rem examinandam relinquimus, qui variis observationibus ostenderunt non recte heic provocari ad lune influxum, nonnullosque morbos atque symptomata nomen potius quam vim aut originem eidem debere. Alii vim Lunæ in hæc sublunaria probaturi provocant ad ejus efficaciam, quæ æstus marinum excitat; hanc vero ejus vim neque solitariam neque ejusdem naturæ esse, verum dissimilibus longe ab iis niti regulis, quibus alioquin vim Lunæ in corpora animalium & vegetabilium probare conantur, ostendit accurata utriusque efficaciz collatio quam heic ulterius exponere non permittunt instituti ratio & imperata brevitatis.

SOLI DEO GLORIA.



